

छोटो तथा लामो अवधिको व्यावसायिक तथा सिपमूलक तालिम सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८२

प्रस्तावना:

नेपालको संविधानको धारा ३३ ले प्रत्येक नागरिकलाई रोजगारीको हक सुनिश्चित गरेको छ। श्रम गर्न योग्य हरेक नागरिकलाई काम गर्न पाउने अवसर सुनिश्चितताको लागि स्वरोजगारमूलक व्यावसायिक तालिमहरूको अवसर उपलब्ध हुन आवश्यक छ। अतः आन्तरिक तथा बाह्य श्रमबजारलाई आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न तथा स्वदेशमै रोजगारी र उद्यमशीलताको अवसर सिर्जना गर्ने गरी दैनिक रूपमा विदेश पलायन भइरहेको सक्रिय र उत्पादनशील जनशक्तिलाई स्वदेशमै रोक्ने वातावरण सिर्जना गर्न आवश्यकतानुसार छोटो तथा लामो अवधिका व्यावसायिक तथा सिपमूलक तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

गण्डकी प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशले “बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०८१” को दफा ४१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी देहायको मापदण्ड बनाएको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (क) यो कार्यविधिको नाम “छोटो तथा लामो अवधिको व्यावसायिक तथा सिपमूलक तालिम सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड, २०८२” रहेको छ ।
(ख) यो मापदण्ड सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
- परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:
  - (क) “मन्त्रालय” भन्नाले सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश, पोखरालाई सम्झनु पर्छ ।
  - (ख) “मन्त्री” भन्नाले गण्डकी प्रदेशको सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद मन्त्रीलाई सम्झनु पर्छ र यो शब्दले राज्यमन्त्री र सहायक मन्त्रीलाई समेत जनाउँछ ।
  - (ग) “सचिव” भन्नाले सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयका सचिवलाई सम्झनु पर्छ र यो शब्दले सचिवको जिम्मेवारी वहन गर्ने अन्य कर्मचारीलाई समेत जनाउँछ ।
  - (घ) “महाशाखा प्रमुख” भन्नाले प्रशासन तथा योजना महाशाखा प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
  - (ङ) “कार्यालय” भन्नाले व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्रहरू, रोजगार सूचना केन्द्र र सामाजिक विकास कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।
  - (च) “प्रतिष्ठान” भन्नाले गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठानलाई सम्झनुपर्छ ।
  - (छ) “संस्था” भन्नाले कानून बमोजिम दर्ता भएका सार्वजनिक तथा निजी तालिम प्रदायक संस्था र सामाजिक संघ संस्था समेतलाई सम्झनु पर्छ ।

- (ज) “लामो अवधिको तालिम” भन्नाले ३ महिने (३९० कार्य घण्टा) सो भन्दा बढी अवधिको तालिमलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (झ) “छोटो अवधिको तालिम” भन्नाले ७ कार्यदिन (३५ कार्य घण्टा) देखि ४५ कार्यदिन (२२५ कार्य घण्टा) सम्मका अवधिको तालिमलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

तालिम सञ्चालनका प्रक्रिया र विधिहरू

३. कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था:

- (क) मन्त्रालय वा मन्त्रालय मातहत रहेका तालिम केन्द्र, प्रतिष्ठान, सामाजिक विकास कार्यालय एवं अन्य निकायहरू मार्फत तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- (ख) मन्त्रालय तथा कार्यालयको कार्यचाप, समयवधि एवं जनशक्ति उपलब्धताको अवस्थालाई मध्यनगर गर्दै मन्त्रालय तथा कार्यालयले बाह्यस्थलमा सञ्चालन गर्नुपर्ने तालिम कार्यक्रमहरू सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४ को अधीनमा रही तालिम प्रदायक संस्थाहरूसँग सम्झौता गरी सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।
- (ग) सम्बन्धित स्थानीय तह र सरकारी निकायसँगको सहकार्यमा पनि आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- (घ) तालिम सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने खर्च सम्बन्धी व्यवस्था **अनुसूची-१** मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (ङ) सञ्चालन गरिने तालिमहरू **अनुसूची-२** मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछन् ।

४. कार्यक्रमको लक्षित समूह: यस कार्यक्रमको लक्षित समूह अन्तर्गत गण्डकी प्रदेशका १८ देखि ४५ वर्ष उमेर समूहभित्र पर्ने नागरिकहरू हुनेछन् तर मिनिटिलर (कृषि हलो) मर्मत तालिम, वाध्यवादन, पञ्चेवाजा जस्ता कृषिसँग सम्बन्धित तालिम तथा परम्परागत पेशा एवम् संस्कृति जोगाउने किसिमका तालिमको हकमा १८ देखि ५० वर्ष उमेर हद कायम हुनेछ ।

५. प्रशिक्षार्थीहरूको छनौट प्रक्रिया: प्रशिक्षार्थीहरूको छनौट देहायबमोजिम हुनेछ:

- (क) प्रशिक्षार्थी छनौटका लागि कम्तीमा १५ दिनको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी दरखास्त आव्हान गरिनेछ । प्रथम पटकको सूचनामा प्रशिक्षार्थीहरूको संख्या नपुगेमा पुनः ७ दिनको सूचना आव्हान गरिनेछ । उक्त सूचनाको म्याद भित्र समेत संख्या नपुगेमा उक्त स्थानको तालिमलाई अन्यत्र स्थानान्तरण गर्न सकिनेछ ।
- (ख) यस तालिम केन्द्रबाट कुनै विषयमा तालिम लिइसकेपछि कम्तीमा दुई वर्ष नभई अर्को विषयको तालिम लिन पाइनेछैन तर उक्त तालिमसँग सम्बन्धित स्तरवृद्धिका तालिमहरू लिन कुनै बाधा पर्ने छैन जस्तै मोटरसाइकल मर्मतको तालिम लिनेले अटोमोवाइलको तालिम लिन सक्ने त्यस्तै कुनै विषयका आधारभूत तालिम लिएकाहरूले त्यसैसँग सम्बन्धित एडभान्स तालिम लिन सक्नेछन । यसैगरी सिलाइ तालिम लिएकाहरूले बुटिक डिजाइन तालिम लिन सक्नेछन ।

- (ग) इच्छुक योग्य उम्मेदवारहरूले अनुसूची-३ बमोजिमको दरखास्त फारम भर्नुपर्नेछ।
- (घ) उपदफा (२) अनुसार दरखास्त दिने आवेदकहरूको संख्या तोकिएको संख्याभन्दा बढी भएमा अन्तर्वार्ता विधि मार्फत प्रशिक्षार्थी छनौट गरिनेछ। प्रशिक्षार्थी छनौटका लागि देहाय बमोजिमको प्रशिक्षार्थी छनौट समिति रहनेछ र समितिले नै छनौटका आधारहरू तय गर्नेछ।

(अ) तालिम केन्द्र/प्रतिष्ठान/कार्यालयको हकमा:

क) तालिम केन्द्र/प्रतिष्ठान/कार्यालयको प्रमुख -	संयोजक
ख) मन्त्रालय अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि	सदस्य
ग) लेखा प्रमुख -	सदस्य
घ) सम्बन्धित विषयको प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षक	सदस्य
ङ) प्रशासन/योजना शाखा प्रमुख -	सदस्य सचिव

(आवश्यकता अनुसार अन्य सरकारी निकायहरूबाट विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।)

(आ) स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने तालिमको हकमा:

क) तालिम केन्द्र/प्रतिष्ठान/कार्यालयको प्रमुख -	संयोजक
ख) स्थानीय तह/जिल्ला प्रशासन कार्यालयको प्रतिनिधि -	सदस्य
ग) सम्बन्धित विषयको प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षक	सदस्य
घ) लेखा प्रमुख/प्रशासन प्रमुख -	सदस्य सचिव

(आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहको जनप्रतिनिधिलाई समेत आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।)

६. **तालिम सञ्चालन हुने स्थान:** तालिम कार्यक्रमहरू सम्बन्धित तालिम केन्द्र, स्थानीय तह वा प्रशिक्षार्थीहरूलाई पायक पर्ने स्थानमा सञ्चालन हुनेछ। तालिम सञ्चालनको मिति र समय सूचनामा तोकिएबमोजिम हुनेछ।
७. **पाठ्यक्रम र अवधि:** सञ्चालन गरिने तालिमको पाठ्यक्रम र अवधि नेपाल सरकार वा गण्डकी प्रदेश सरकार तथा नेपाल सरकारको तालिम चलाउने आधिकारीक संस्थाबाट तयार भएका आधिकारिक पाठ्यक्रम बमोजिम हुनेछ। स्वीकृत पाठ्यक्रम उपलब्ध हुन नसकेमा सम्बन्धित विज्ञको सहभागितामा कार्यालयले तयार गरेको पाठ्यक्रम मन्त्रालयले स्वीकृत गरेपछि लागु हुनेछ।

परिच्छेद ३

तालिम प्रदायक संस्थामार्फत तालिम सञ्चालन हुने विधि

८. **रोष्टर तयार गर्ने:** मन्त्रालय तथा मातहतका तालिम सञ्चालन गर्ने कार्यालयहरूले सिप तालिम नलिएका नागरिकहरूको लागि तालिम प्रदान गर्न तालिम प्रदायक संघ संस्थाहरूसँग निवेदन माग गरी निवेदनका आधारमा संघसंस्थाहरूलाई सूचीकृत गरिनेछ। यसरी सूचीकृत हुन आएका तालिम प्रदायक संघसंस्थाहरूको रोष्टर तयार गरी राखिनेछ।
९. **आर्थिक/प्राविधिक प्रस्तावको माग र मूल्याङ्कन:**

(क) दफा (८) बमोजिम सूचीकृत हुन आएका तालिम प्रदायक संस्थाहरूबाट प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव माग गरिनेछ । प्राविधिक प्रस्ताव अनुसूची ४ र आर्थिक प्रस्ताव अनुसूची ५ बमोजिम हुनेछ। प्रस्ताव पेश गर्दा निम्नानुसारका कागजातहरू पेश गर्नुपर्नेछ:

- संस्था दर्ता/समूह दर्ता/स्थापना सम्बन्धी कागजातको प्रतिलिपी
- नवीकरण गर्नुपर्ने भएमा नवीकरणको प्रतिलिपी
- कर चुक्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी
- सूचनामा तोकिएबमोजिमका अन्य कागजातहरूको प्रतिलिपी

(ख) प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कनको आधार यसै दफाको उपदफा (घ) बमोजिम हुनेछ ।

(ग) छनौट भएका तालिम प्रदायक संस्था मार्फत तोकिएको स्थानमा तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) प्राविधिक प्रस्तावको माग तथा मूल्याङ्कन गर्दा देहायका आधारमा गरिने छ ।

अ) तालिम केन्द्रको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था र क्षमता

आ) तालिम प्रदान गर्ने विषयविज्ञको उपलब्धता

इ) विगतमा तालिम चलाएको अनुभव

ई) तालिम चलाउने अनुमति प्राप्तिको अवस्था

उ) अन्य (अडिट, कालो सूची, पुरस्कार/प्रशंसा पत्र आदि)

(ङ) मूल्याङ्कनबाट छनौट भएका तालिम प्रदायक संस्थाहरूको सूची प्रकाशित गरिनेछ। तत् पश्चात सम्झौता गरी तालिम सञ्चालन हुनेछ ।

माथि जुनसकै कुरा लेखिएको भएता पनि सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा प्रचलित कानूनले तोकिएबमोजिमका प्रक्रियाको हकमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१०. आर्थिक प्रस्तावको मूल्याङ्कन: आर्थिक प्रस्तावको मूल्याङ्कन सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ बमोजिम हुनेछ।

११. मूल्याङ्कन समिति:

(क) दफा (९) बमोजिम प्राप्त भएका प्रस्तावहरूको प्राविधिक मूल्याङ्कन गर्न देहायबमोजिमको मूल्याङ्कन समिति रहनेछ । मूल्याङ्कनको अंकभार विभाजन अनुसूची-६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

(अ) तालिम केन्द्र/प्रतिष्ठान/कार्यालय/स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने तालिमको हकमा मूल्याङ्कन समिति:

क) तालिम केन्द्र/प्रतिष्ठान/कार्यालयको प्रमुख - संयोजक

ख) मन्त्रालयको अधिकृत प्रतिनिधि (श्रम तथा रोजगार शाखा हेर्ने) - सदस्य

ग) लेखा प्रमुख - सदस्य

घ) संयोजकले तोकेको विषय विज्ञ - सदस्य

ङ) प्रशासन/योजना प्रमुख - सदस्य सचिव

(आवश्यकता अनुसार अन्य सरकारी निकायहरूबाट विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।)

१२. भुक्तानी सम्बन्धी व्यवस्था: तालिम प्रदायक संस्थाले तोकिएको कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि भुक्तानीका लागि देहाय बमोजिमका कागजातहरू पेश गर्नुपर्नेछ।

- (१) सम्बन्धित तालिम प्रदायक निकायको भुक्तानी माग निवेदन ।
- (२) तालिम र सहभागीहरूको नामावली विवरण
- (३) प्रशिक्षक तथा सहभागीहरूको हाजिरी विवरण,
- (४) खर्चका विल भर्पाइहरू,
- (५) तालिम सञ्चालनका फोटोहरू,
- (६) अनुगमनकर्ताको अनुगमन प्रतिवेदन,
- (७) अनुसूची-७ बमोजिमको ढाँचामा तालिम सम्पन्न भएको प्रतिवेदन,
- (८) उत्पादनमूलक तालिमको हकमा उत्पादित सामानको दाखिला प्रतिवेदन ।
- (९) तालिम सम्पन्न भएको व्यहोरा सहितको सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस पत्र ।
- (१०) सि.टि.इ.भि.टि. का आङ्गिक तथा सम्बन्धन प्राप्त तालिम प्रदायक संस्थाको हकमा व्यवस्थापन समितिको बैठकको खर्च अनुमोदनको निर्णय तथा भुक्तानीको लागि सिफारिस पत्र ।

माथि जुनसकै कुरा लेखिएको भएता पनि सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४ तथा प्रचलित कानूनले तोकिएबमोजिमका प्रक्रियाको हकमा सोही बमोजिम हुनेछ ।

१३. प्रशिक्षक सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) सामान्यतया २० जना प्रशिक्षार्थीको लागि एकजना प्रशिक्षक रहनेछ ।
- (२) मन्त्रालय वा मातहतका तालिम प्रदायक निकायहरूले स्वीकृत तालिम कार्यक्रममा उल्लेख भएको मौजुदा प्रशिक्षकबाट सञ्चालन हुने तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा अनिवार्य रूपमा आफ्नै कार्यालयमा कार्यरत प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षकलाई खटाउनुपर्नेछ। बाह्य तालिमका लागि कार्यालयमा प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षकको अभाव भएमा मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृति लिई बाह्य प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षकलाई तालिम अवधी भर सेवा करारमा लिन सकिनेछ।
- (३) तालिम सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यकताअनुसार प्रशिक्षकको सूची (Roster) तयार गरिनेछ।
- (४) उद्यमशीलता विकास तालिमका लागि प्रशिक्षक सूची (Roster) तयार पार्दा स्नातक उपाधि (सीप परीक्षण तह २) हासिल गरी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम (TOT) लिइसकेको प्रशिक्षक छनौट गर्नुपर्नेछ। उल्लेखित योग्यता भएका प्रशिक्षक उपलब्ध नभएका तह १ (लेवल १) उत्तिर्ण भएका प्रशिक्षकलाई समेत छनौट गर्न सकिनेछ ।
- (५) परम्परागत पेसा तथा व्यवसायहरूसँग सम्बन्धित तालिमको हकमा औपचारिक उपाधि प्राप्त प्रशिक्षक नभेटिएमा विषय विज्ञताको आधारमा प्रशिक्षक छनौट गर्न सकिनेछ।

१४. कार्यक्रमको अनुगमन: कार्यक्रमको अनुगमन आवश्यकता अनुसार मन्त्रालय तथा कार्यालयबाट हुनेछ र अनुगमनका लागि आवश्यकताअनुसार विषय विज्ञहरूलाई समेत खटाउन सकिनेछ साथै तालिम प्रदायक संस्था/प्रतिष्ठान/कार्यालयले तालिम सम्पन्न गरेको प्रतिवेदन एक हप्ताभित्र मन्त्रालय/कार्यालयमा अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ ।

१५. तालिमको क्रममा उत्पादित उपभोग्य बस्तहरूको नियमानुसार बिक्री गर्नु पर्नेछ। बिक्री तथा वितरणका लागि देहाय बमोजिमको मूल्यमा निर्धारण समिति गठन गरिनेछः

क. केन्द्र प्रमुख	अध्यक्ष
ख. मन्त्रालयको अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि	सदस्य
ग. सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
घ. प्र.ले.नि.का/को.ले.नि.का को प्रतिनिधि	सदस्य
ङ आर्थिक प्रशासन शाखाको प्रमुख	सदस्य
च. सम्बन्धित विषयको विज्ञ	सदस्य
छ. भण्डारण शाखाको प्रमुख	सदस्य सचिव

उल्लेखित समितिबाट निर्धारण भएको मूल्यमामा उत्पादित सामान सम्बन्धित तालिमका प्रशिक्षार्थीलाई बिक्रीवितरण गर्न प्राथमिकता दिईनेछ । प्रशिक्षार्थी आफूले तालिमको क्रममा तयार गरेको सबै वस्तु आफैले खरिद गरेमा प्रोत्साहन स्वरूप एकमुष्ट सहूलियत मूल्य कायम गरी निजलाई बिक्री गर्न सकिनेछ । प्रथम पटक कायम भएको मूल्यमामा उक्त सामानहरू बिक्रीवितरण नभएमा पुनः उक्त समितिको बैठक वसी दर घटाई मूल्यमा कायम गर्नेछ । उक्त मूल्यमामा समेत बिक्रीवितरण हुन नसकेमा प्रक्रियाअनुसार लिलामी गर्नु पर्नेछ । लिलाम गर्दा समेत उक्त सामानहरू कसैले सकार नगरेमा अनाथालय, शिक्षालय तथा वृद्धाश्रम जस्ता कल्याणकारी संस्थाहरूमा कार्यालयले निर्णय गरी वितरण गर्न सक्नेछ ।

१६. बाधाअड्काउ फुकाउने अधिकार: यस मापदण्ड कार्यान्वयनमा कुनै बाधाअड्काउ परेमा केन्द्र प्रमुखले त्यस्तो बाधाअड्काउ फुकाउन सक्नेछ, तर कार्यक्रमको कार्यान्वयनको ढाँचा र थप आर्थिक दायित्व पर्ने विषयमा मापदण्डमा सम्सोधन गर्नु परेमा मन्त्रालयमा लेखि पठाउनु पर्नेछ ।

अनुसूची -१

(दफा ३ को उपदफा (घ) संग सम्बन्धित)

तालिम सञ्चालनका लागि आवश्यक खर्चको विवरण

सि.नं	विवरण	पारिश्रमिक तथा आर्थिक व्यवस्था	कैफियत
१.	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित विषयमा स्नातक उत्तीर्ण वा जुनसुकै विषयमा डिप्लोमा गरी दुई तहको सिप परीक्षणमा उत्तीर्ण भएको वा सम्बन्धित विषयको विज्ञ	मासिक रा.प. तृतीय श्रेणी वा अधिकतस्तर छैटौंको सुरु तलव स्केल वा सम्झौता बमोजिम ।	
२.	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित विषयमा प्रमाणपत्र वा जुनसुकै विषयमा प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरी एक तहको सिप परीक्षण उत्तीर्ण वा सम्बन्धित विषयको विज्ञ	मासिक रा.प.अनं. प्रथम श्रेणी वा सहायकस्तर पाँचौंको सुरु तलव स्केल वा सम्झौता बमोजिम	
३.	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट एस.एल.सी उत्तीर्ण गरी एकतहको सिप परीक्षण उत्तीर्ण भएको	मासिक रा.प.अ.न. द्वितीय श्रेणी वा सहायकस्तर चौथोको सुरु तलव स्केल वा सम्झौता बमोजिम	
४.	परम्परागत ज्ञान, सिप र प्रविधिको हस्तान्तरण गर्ने सिप तथा क्षमता भएको प्रशिक्षक	मासिक रा.प.अ.न. प्रथम श्रेणी वा सहायकस्तर पाँचौंको सुरु तलव स्केल वा सम्झौता बमोजिम	
५.	प्रशिक्षक/प्रशिक्षार्थी खाजा खर्च	प्रति दिन प्रति व्यक्ति रु. ७५।-	
६.	तालिम सामग्री, औजार, उपकरण खरिद/मर्मत/भाडा (तालिमको प्रकृति र सहभागी संख्याअनुसार)	लागत अनुमानका आधारमा बढीमा रु. ३०,०००।- सम्म (तालिमको प्रकृति र सहभागी संख्या अनुसार)	
७.	तालिमको कच्चा पदार्थ	<ul style="list-style-type: none"> प्रति सहभागी प्रति महिना बढीमा रु. ४,००० सम्म (लामो अवधि (३ महिने)को तालिमको लागि) प्रति सहभागी बढीमा रु ८,०००।- सम्म (४५ कार्यदिन अवधिको तालिमको लागि) प्रति सहभागी बढीमा रु. ७,०००।- सम्म (३० कार्यदिन अवधिको तालिमको लागि) प्रति सहभागी बढीमा रु. ४,०००।- सम्म (१५ कार्यदिन अवधिको तालिमको लागि) प्रति सहभागी बढीमा रु. ३,०००।- सम्म (७ कार्यदिन अवधिको तालिमको लागि) 	लागत अनुमानका आधारमा
८.	तालिम हलको भाडा	<ul style="list-style-type: none"> प्रति तालिम रु १५,०००।-(लामो अवधिको लागि) प्रति तालिम बढीमा रु. ८०००।- (३० कार्य दिन भन्दा बढि ४५ कार्यदिनसम्म छोटो अवधिको तालिमको लागि) प्रति तालिम बढीमा रु. १५००।- सम्म (१५ कार्य दिनसम्मको छोटो अवधिको तालिमको लागि) 	स्थानीय बजार भाउको आधारमा
९.	अभिमुखीकरण, प्रशिक्षार्थी छनौट, अनुगमन, प्रचारप्रसार, सूचना प्रकाशन	रु. ३०,०००।- (प्रति तालिम) (तालिमको क्रममा भ्रमण गर्नु परेमा भ्रमण खर्च नियमावली बमोजिम दैनिक भ्रमण भत्ता पाउनेछ।	लामो अवधिको तालिम अवधिभर ५ पटक र छोटोका लागि ४ पटक भन्दा बढी अनुगमन सुविधा लिन पाइने छैन ।
१०.	प्रशासनिक एवं व्यवस्थापन खर्च (तालिमको उद्घाटन, समापन, स्टेशनरी, प्रमाणपत्र छपाई, तथा विविध खर्च)	तालिमको अवधिअनुसार बढीमा रु. ३०,०००।- सम्म	लागत अनुमानका आधारमा ।

अनुसूची -२

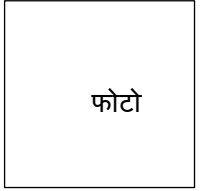
(दफा ३ को उपदफा (ड) संग सम्बन्धित)

सञ्चालन गरिने तालिमहरू

<p>शिक्षा सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • मन्टेश्वरी <p>सौन्दर्य तथा कस्मेटिक सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • व्युटिसियन • कपाल काट्ने (बार्बर) • नङ सजावट (नेल आर्ट) • कपाल सजावट (हेयर स्टाइल) <p>सिलाई तथा बुनाई सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत/एडभान्स सिलाई कटाई • टेलर मास्टर • फेशन/बुटिक डिजाइनर • हाते कढाई (बुट्टा/सितारा हाल्ने/छापने) • होजियारी (धागोबाट कपडा/पोशाक बुन्ने) • ढाका बुनाई <p>हस्तकला सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • खेलौना तथा कुशन बनाउने • बेत/बाँसको सामग्री बनाउने • काष्ठकला, मूर्तिकला • थारू संस्कृतिको मौलिक सामग्री • अगरवत्ती/मैनवत्ती/साबुन/स्यानीटाइजर/मास्क • क्रिस्टल माला <p>अटोमोबाइल सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • साइकल/मोटरसाइकल मर्मत • हाते ट्रयाक्टर मर्मत • अटो मेकानिक • अटो पेन्टर • ड्राइभिङ (लाइट/हेभी) • लेथ मेशिन अपरेटर <p>कम्प्युटर सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • कम्प्युटर (सफ्टवेयर) • कम्प्युटर (हार्डवेयर) <p>मेकानिकल सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • वेल्डिङ • स्टील तथा यु.पी.भी.सी. फेब्रिकेटर <p>विद्युत सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • आधारभूत/एडभान्स विद्युत जडान <p>इन्जिनियरिङ सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • आन्तरिक सजावट (इन्टेरियर डेकोरेटर) <p>कृषि तथा पशुपालन सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • च्याउ खेती • मौरीपालन/कुखुरापालन/बाखापालन/गाइपालन/भैंसीपालन • बेमौसमी तरकारी खेती • फुलको नर्सरी	<p>इलेक्ट्रोनिक्स सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • मोबाईल फोन मर्मत • टि.भी. मर्मत • फ्रिज तथा वासिङ मेसिन मर्मत • सिलाई मेसिन मर्मत • कम्प्युटर मर्मत • चुलो तथा कुकर मर्मत • मोटर, पंखा लगायत विद्युतीय सामग्री मर्मत <p>निर्माण सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्लम्बर • मार्बल/टायल फिटर • सटरिङ/स्काफोल्डिङ • जिप्सन फिटर • प्लास्टरर • पेन्टर (रङ लगाउने) • सिकर्मी • डकर्मी • गयाविन जाली बुन्ने <p>निर्माण सामग्री सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • ब्याक हो लोडर अपरेटर • क्रेन अपरेटर • एकस्काभेटर अपरेट • कंक्रीट मिक्सर अपरेटर <p>आतिथ्य तथा पर्यटन सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • कुक • मिठाई तथा खाजा (स्वीट्स एण्ड स्न्याक्स मेकर) • वेटर/वेट्रेस • बेकरी एण्ड फास्ट फुड • बारिस्टा • बार टेन्डर • फ्रन्ट डेस्क सहायक • ट्रेकिङ/क्यानोनिङ/न्याफ्टीङ गाइड • होमस्टे सञ्चालन <p>परम्परागत पेसासँग सम्बन्धी</p> <ul style="list-style-type: none"> • सुनचाँदीका गहना बनाउने • छालाको जुत्ता/चप्पल/ज्याकेट/पेटी बनाउने • मौलिक बाजाहरू बनाउने/बजाउने/मर्मत गर्ने • फलामको औजारहरू बनाउने • तामा, काँस, पित्तल आदिको भाँडाहरू बनाउने • माटोको भाँडाहरू बनाउने • बाँस, निगालो, पराल, छवाली, बाबियो, मकैको खोस्ता जस्ता प्राकृतिक रेसाहरूबाट मौलिक सामग्रीहरू बनाउने, वाद्यवादन, पञ्चेबाजा लगायतका तालिम केन्द्रले आवश्यक देखेका अन्य तालिमहरू
--	--

अनुसूची -३
दफा ५ को उपदफा (ख) सँग सम्बन्धित
आवेदन फाराम

मिति: .....

.....ज्यू
.....

विषय- तालिममा सहभागी हुन पाउँ।

.....मन्त्रालय/कार्यालयको मिति ..... को सूचना बमोजिम मलाई..... सम्बन्धी सिप विकास तालिममा सहभागी भई क्षमता विकास गर्ने/रोजगार बन्ने इच्छा भएको हुँदा उक्त तालिममा सहभागी हुने अवसर प्रदान गरीदिनुहुन अनुरोध गर्दछु। मेरो व्यक्तिगत तथा पारिवारिक विवरण यसप्रकार रहेको छ।

नाम थर:.....

स्थायी ठेगाना :.....

अस्थायी ठेगाना :.....

सम्पर्क फोन नः.....

ईमेल:.....

शैक्षिक योग्यता :.....

जन्म मिति :.....

विवाहित/अविवाहित :.....

श्रीमान/श्रीमतिको नाम :.....

हाल अपनाइ रहेको पेशा वा व्यवसाय :.....मासिक आय : रु.....

यो भन्दा अघि कुनै तालिम प्राप्त गरेको भए :.....

श्रीमान/श्रीमतीले कुनै पेशा व्यवसाय गरेको भए :..... र मासिक आय : रु .....

मुख्य आम्दानीको श्रोत : √ लगाउने

क) कृषि

ख) जागिर

ग) बैदेशिक रोजगार

घ) व्यवसाय

ड) अन्य

पारिवारिक विवरण :

बाबु/आमाको नाम :.....

पेशा :.....

सासु/ससुराको नाम :.....

पेशा :.....

माथि उल्लिखित विवरण सहि साँचो हो झुट्टा ठहरे कानुन बमोजिम सहुला बुझाउँला।

आवेदक

नाम : .....

दस्तखत .....

मो.नं:-

आवेदकको प्रतिवद्धता:-

म निवेदकले यस भन्दा अगाडी प्रदेश सरकार तथा नेपाल सरकारले प्रदान गरेका कुनै पनि तालिममा समावेश नभएको तथा नलिएको स्वघोषणा गर्दछु । यो तालिम प्राप्त गरेपछि स्वरोजगार बन्ने वा तालिमको सदुपयोग गर्न प्रयास गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

सहिष्ठापः

अनुसूची -४

(दफा ९ को (क) सँग सम्बन्धित)

प्राविधिक प्रस्तावको नमुना

१. संस्थाको परिचय:

२. उद्देश्य:

३. भौतिक पूर्वाधार

- प्रयोगशाला/जग्गा/घर कम्पाउण्डको क्षेत्रफल:..... (फोटो फिचर सहित) ।
- तालिम उपकरण र प्रशिक्षण सामग्रीको विवरण:
- प्रशिक्षण अनुभव भएका जनशक्ति र तिनको व्यक्तिगत विवरण (CV): (तालिमसँग सम्बन्धित विषयमा अनुभव भएको प्रशिक्षकको व्याक्तिगत विवरण साथै निजबाट तालिम सञ्चालन गर्ने प्रतिवद्धता पत्र)
- पानी/शौचालय/टेलिफोन/विद्युत/यातायातको सुविधा सम्बन्धी विवरण:
- संस्थाको सांगठानिक संरचना (कुन कुन पदमा कुन कुन कर्मचारीको जिम्मेवारी के छ खुलाउने)
- सम्बन्धित विषयको तालिम सञ्चालन गर्ने अनुमति पत्र

४. कार्य अनुभव र रोजगारीको स्थिति

- संस्थाको पछिल्लो ३ वर्षको कार्य अनुभव (संस्थाले हालसम्म सञ्चालन गरेका तालिमका विषय, तालिमको अवधि, प्रशिक्षार्थी संख्या, कुन संस्थासँग समन्वय गरी सञ्चालन गरिएको हो खुलाउने):
- यस पूर्व नेपाल सरकारको यस्तो प्रकृतिको तालिम सञ्चालन गरेको भए सो को विवरण
- पुरस्कार/प्रशंसा पत्र आदि प्राप्त गरेको छ भने सो को विवरण

५. आर्थिक तथा व्यवस्थापन प्रक्रिया क्षमता

- पहिल्लो तिन वर्षको बासलात (नाफा/नोक्सान) अडिट रिपोर्ट
- अडिट गर्ने नगरेको भए के कति काम कुन संस्था सँग गरिएको हो सम्झौता समेत राखी आधिकारिक व्यक्तिबाट प्रमाणित गरी पेश गर्नुपर्नेछ

६. संस्था स्थापना मिति र सो संस्था कालो सूचीमा परे/नपरेको स्वघोषणा

अनुसूची -५

(दफा ९ को (क) सँग सम्बन्धित)

आर्थिक प्रस्तावको नमुना

तालिमको अवधि:

कुल बजेट :

प्रशिक्षार्थी संख्या :

तालिम सञ्चालन स्थान :

तालिम अवधि :

क्र.स.	कार्य विवरण	लागत रकम रु (प्रस्तावित कर सहित)	संस्थाले कबोल गरेको रकम रु	अक्षरमा	कैफियत
१	प्रशिक्षक तलव				
२	तालिम औजार उपकरण खरिद/भाडा/मर्मत खर्च				
३	तालिम कच्चा पदार्थ				
४	तालिम हल				
५	व्यवस्थापन खर्च				
६	उद्घाटन समापन खर्च				
७	प्रशिक्षार्थी खाजा				
८	प्रशिक्षक खाजा				
९	विविध खर्च				

अनुसूची ६

(दफा ११ (क) सँग सम्बन्धित)

प्रस्तावको प्राविधिक मूल्याङ्कनको आधार र अंक विभाजन :

क) तालिम केन्द्रको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	३५ अंक
ख) तालिम प्रदान गर्ने विषय विज्ञको उपलब्धता	२५ अंक
ग) विगतमा तालिम चलाएको अनुभव	२० अंक
घ) तालिम सञ्चालको कानुनी मान्यता तथा आवद्धताको अवस्था	१५ अंक
ङ) विविध तथा अन्य विशेषता	<u>५ अंक</u>
जम्मा:	१०० अंक

अनुसूची-७

(दफा १२ को उपदफा (७) सँग सम्बन्धित)

तालिम सम्पन्न प्रतिवेनको ढाँचा

१. तालिमको विषय र अवधि :
२. तालिमको उदेश्य :
३. तालिम सञ्चालन स्थान :
४. तालिम सञ्चालित मिति : ..... देखि ..... सम्म ।
५. प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकको नाम र ठेगाना :
६. तालिम प्रकृया :
७. प्रशिक्षार्थीहरूको जम्मा संख्या : ..... जना (महिला ..... जना र पुरुष ..... जना)
८. प्रशिक्षार्थीहरूको विवरण :

क्र.सं.	नाम र ठेगाना	उमेर	लिंग		शैक्षिक योग्यता	हाजिरी दिन	सिप परीक्षणमा उत्तिर्ण/अनुत्तिर्ण	सम्पर्क फोन नं.	कैफियत
			महिला	पुरुष					

९. तालिमको खर्च विवरण :

क्र.सं.	तालिमको नाम	बजेट	जम्मा खर्च	बाँकी बजेट	कैफियत

१०. शिर्षकगत खर्च विवरण :

क्र.सं.	खर्चको शिर्षक	खर्च रु.	कैफियत
१	प्रशिक्षक/ सहायक प्रशिक्षक पारिश्रमिक		
२	अभिमुखीकरण / प्रशिक्षार्थी छनौट / अनुगमन / मूल्याङ्कन / प्रचारप्रसार / सूचना प्रकाशन		
३	प्रशिक्षक र सहभागीको खाजा खर्च		
४	सहभागीको मसलन्द (स्टेशरी) खर्च		
५	तालिमको कच्चा पदार्थ खरिद खर्च		
६	तालिम सामग्री र औजार उपकरण खरिद/ मर्मत/भाडा खर्च		
७	सिप परीक्षण खर्च (CTEVT को मापदण्ड वा सम्झौता बमोजिम)		
८	हलभाडा खर्च		
९	प्रशासनिक/व्यवस्थापन खर्च		
जम्मा			

११. उपलब्धिहरू :
१२. तालिमबाट उत्पादित सामानको विवरण र अवस्था :
१३. प्रशिक्षकबाट सहभागीहरूको मूल्याङ्कन :
१४. तालिमको सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक सिकाईको अवस्था :
१५. सिप परीक्षणमा उत्तिर्ण / अनुत्तिर्ण संख्या :
१६. तालिमको क्रममा सृजित समस्या तथा सवालहरू :
१७. तालिम सञ्चालन पश्चात प्रशिक्षार्थीहरूको मनोभावना :
१८. सुधारका सुझावहरू (कार्य योजना सहित)

.....

प्रशिक्षक

.....

तालिम सञ्चालन गर्ने निकायको प्रमुख